

Els misteris del Premi Crexells

El fall del Premi Crexells de 1929 ha tingut la virtut de no acontentar a ningú. — Ens referim, ben entès, a la gent més o menys afectada pel fet intel·lectual que passegen la seva curiositat per les redaccions o pels voltants de l'Ateneu. — No ha acontentat a ningú, per una sèrie de circumstàncies diverses que intentarem explicar,

Mirat de portes enfora, el resultat de la votació — 5 vots, un vot i un vot — sembla d'una contundència evident, que proclama una superioritat gairebé indiscutible. Doncs bé, per aquesta vegada, ens haurem d'acontentar en dir que la contundència dels números no reflexa, ni remotament, un estat de convicció i de seguretat sobre el valor de l'obra premiada. Aquesta incertitud, els dubtes dels senyors del jurat, s'han posat en evidència per tota la tirallonga d'explicacions i de subtilitats amb què alguns d'aquests han volgut guarnir la nua eloqüència dels números. ¿A què ve, si no, la extraordinària nota oficiosa, i tota la sèrie de declaracions, evidentment inoportunes, amb què s'ha volgut justificar l'adjudicació del Premi a En Joan Puig i Ferrater?

La missió del jurat era ben simple. Triar el millor llibre català aparegut en 1929. ¿Què ells creuen que aquest llibre és «El cercle màgic»? Perfectament. Votant aquest títol han complert amb el seu deure i no han de donar explicacions a ningú.

Amb tota aquesta falsa diplomàcia, els individus del jurat del Premi Crexells han aconseguit dues cnses. Primera: demostrar que no estan excessivament satisfets de la seva gestió. Segona: convertir l'adjudicació del Premi en un acte gairebé humiliant per al senyor Puig i Ferrater.

***

Tot l'embolic armat a l'entorn del Premi es deu únicament i exclusivament a les expansions confidencials d'alguns elements del jurat, fetes abans i després del 13 de desembre.

Alguns dels senyors que van votar per «El cercle màgic» no s'esaven de dir a qui volia escoltar-los que el llibre d'En Puig i Ferrater era francament dolent. Aquestes coses, naturalment, s'escampen com la pólvora, i no podien per menys que motivar una reacció de sorpresa quan es va veure que els mateixos que malparlaven del «Cercle màgic» eren els que l'havien votat. Perquè l'estat de coses acabés d'ésser més confusionari el jurat es va creure en el deure de donar explicacions als autors no premiats, i tot va ésser tirar floretes a l'estil d'En Soldevila, a la bona traça d'En Minguet, a l'empenta del senyor Coromines...

Després de totes aquestes coses, al ciutadà ingenu li queda el per-

fecte dret de sospitar que les raons per les quals s'havia donat el Premi a En Puig i Ferrater, eren unes raons extra-literàries. Nosaltres ja sabem que això no és veritat, com tampoc és cert que hi hagin hagut pressions de cap mena, però no per això hem de deixar de reconèixer que l'extranya actitud del jurat ha donat peu per a què es formessin les més extraordinàries fantasies.

***

Deixant de banda aquestes constatacions d'ordre digem-ne indiscret, hi ha la qüestió, més important, de discutir si «El cercle màgic» és, realment, el millor llibre d'imaginació de l'any. Per començar, cal reconèixer que la novel·la d'En Puig i Ferrater representa un esforç considerable, en el sentit de la quantitat i de les dimensions. Aquest fet sembla que ha pesat molt en la balança del jurat. No obstant, és qüestió de no deixar-se impressionar massa per això que en diem l'esforç. En literatura hi ha una cosa elemental, bàsica, que és la qualitat. Després ve tot el demés.

Cal no oblidar-ho. Sembla, però, que és la única cosa que s'ha oblidat a través de totes les incidències del Premi Crexells de 1929.

JOSEP MARIA PLANES

Números al marge de la rifa de Nadal

36.620.000 pessetes pagades a Barcelona. - Manresa ocupa el segon lloc en la venda de fora Barcelona. - 6 anys que la grossa va a Madrid.

Advertim tots els afortunats jugadors del número de la grossa, que el qui hi juga un vigèssim li tocaran 750.000 pessetes; el qui hi juga una pesseta, 7.500; el d'un ral, li tocaran 1.875 ptes; i el de 0'05 n'hi tocaran 375.

Suposant que els sis primers premis anessin tots a Barcelona, aquesta ciutat encara no faria la pau dels 36.620.000 ptes. que hi juga.

Des de l'any 1814, la grossa ha anat 18 vegades a Barcelona i 30 a Madrid. A Barcelona no hi ha anat més de dos anys seguits i en canvi ha estat 18 anys sense caure-hi. Des de l'any 1923 que la grossa va a Madrid o sigui 6 anys seguits.

A Barcelona, l'administració del senyor Valdés ha venut per valor de 7.416.000 pessetes. No cal dir que aquest senyor ha tret la rifa sense posar-hi, puix que li toquen de comissió 74.160 pessetes.

L'administració de la senyora Pilar Orgina, a Manresa, ha venut per valor de 109.000 pessetes i ocupa el segon lloc de les administracions de fora de Barcelona que han venut més.